

Persinformatie dinsdag 3 april 2007

Journalisten De Telegraaf, M-magazine, Vrij Nederland, NOS Journaal, NOVA, Netwerk, Kieskompas en De Nieuwe Reporter winnaars De Tegel 2006

De Telegraaf, M-magazine (NRC Handelsblad), Vrij Nederland, NOS Journaal, NOVA, Netwerk (NCRV), Kieskompas (Trouw) en De Nieuwe Reporter. Deze acht media hebben vanavond in een volledig uitverkocht Muziekgebouw aan 't IJ voor de eerste keer De Tegel, de nieuwe 'Oscars' voor de journalistiek, gewonnen. Deze prijs wordt voortaan jaarlijks uitgereikt. Voor deze eerste editie had de jury, onder aanvoering van Felix Rottenberg, de lat meteen hoog gelegd. Gelukkig was het niveau van de 213 ingezonden producties ook hoog genoeg om overtuigende winnaars aan te kunnen wijzen. De initiatiefnemers – het Nederlands Genootschap van hoofdredacteuren, De Nederlandse Dagbladers, NVJ, NOS en RTL Nederland - hopen dat De Tegel een jaarlijks baken wordt voor journalistieke kwaliteit en talent. De komst van maar liefst zeshonderd mensen naar dit eerste Feest voor de Journalistiek in het Muziekgebouw wekt wat dat betreft goede verwachtingen.

De winnaars van De Tegel 2006 zijn:

Winnaars Dag- en Weekbladen

categorie Nieuws: Bart Mos en Joost de Haas, verslaggevers De Telegraaf, met de AIVD-affaire

categorie Achtergrond: Gerard van Westerloo, medewerker M-magazine (NRC Handelsblad) met 'De Kippenmoord'

categorie Talent: Robert van de Griend, redacteur Vrij Nederland, met 'Undercover op de illegalenboot'

Winnaars Radio & Televisie

categorie Nieuws: Jikke Zijlstra en Martijn Bink, verslaggevers NOS Journaal, met fraude met diploma's

categorie Achtergrond: Judith Pennarts, verslaggever NOVA, met alcoholmisbruik bij kinderen

categorie Talent: Miranda Grit, verslaggever Netwerk (NCRV), met Amerika vijf jaar na 9/11

Eervolle vermelding Radio: Yvonne Scholten, freelance medewerkster VPRO-radio De Ochtenden, met Genua – Het vergeten proces

Eervolle vermelding Televisie: Chris Kijne, medewerker VPRO, met zijn lange interviews voor Tegenlicht

Winnaars Multimedia

categorie Nieuws: Kieskompas (Trouw en VU)

categorie Achtergrond: De Nieuwe Reporter

Eervolle vermelding categorie Talent: Christiaan Drent, videoverslaggever de Volkskrant, met 'Wachtlijst voor de snijzaal'

Noot voor de redactie:

Voor meer info over De Tegel 2006 of het Feest voor de Journalistiek kunt u contact opnemen met Frits van Exter, bestuurslid Stichting Jaarprijzen voor de Journalistiek, telefoon 06 27062604.

Bijlage 1: juryrapporten

Bijlage 2: doelstelling, initiatiefnemers, juryleden De Tegel

Bijlage 1 Juryrapporten

Algemene juryobservaties

De jury spreekt haar waardering uit voor de kwaliteit van met name de onderzoeksjournalistiek. De indruk wordt nog wel eens gewekt dat media zich vooral bezighouden met hypes, maar wie de oogst van de Tegel 2006 beschouwt, kan vaststellen dat er nog wel degelijk sprake is van serieus onderzoek naar onderwerpen die de waan van de dag overstijgen. De inzendingen leggen kritische trends bloot in onze democratische samenleving of stellen personen centraal die volop in de belangstelling staan.

De rode draad is waarheidsvinding; of het nu gaat om een icoon als Hirsi Ali, het werk van de Nederlandse inlichtingendiensten of verkiezingsfraude in een kleine gemeente. De journalistiek onderscheidt zich met graaf- en spitwerk, het lichten van tegels. En dat is goed nieuws.

Hieronder wordt per categorie de winnaar van De Tegel 2006 nader toegelicht.

Winnaar Dag en Weekbladen - Nieuws:

Bart Mos en Joost de Haas, verslaggevers De Telegraaf, met de AIVD-affaire

De Haas en Mos onthulden dat staatsgeheime informatie uit AIVD-onderzoeken van 1999 in het Amsterdamse criminele circuit circuleert. Zo zou topcrimineel Mink K. in het bezit zijn van de onderzoeken die de AIVD naar hem heeft ingesteld. De Telegraaf citeerde uit deze documenten. De publicatie leek vermoedens over corruptie bij de Amsterdamse politie en Justitie te bevestigen en had grote gevolgen, ook voor de betrokken journalisten. De AIVD stelde een onderzoek in om hun bronnen te achterhalen en luisterde daartoe ook hun telefoons af. Het tweetal werd drie dagen gegijzeld omdat zij de identiteit van hun bron niet wilden prijsgeven. De rechtbank oordeelde dat dit een te zware inbreuk was op hun verschoningsrecht, mede omdat de staatsveiligheid niet in het geding was.

Hoewel de nasleep de inhoud van de artikelen lijkt te overschaduwen, heeft de jury in de eerste plaats de productie zelf willen bekronen. Het gaat daarbij niet alleen om de waarde van de onthulling, maar ook om de wijze waarop de journalisten hun lezers inzicht hebben gegeven in de betekenis van het nieuws. De artikelen zijn goed toegankelijk en bevatten de noodzakelijke context. Uiteraard speelt de nasleep ook een rol, omdat deze publicatie een breder debat over bronbescherming losmaakte. Dat is van groot belang voor de rol van de journalistiek in de samenleving.

Winnaar Dag- en Weekbladen - Achtergrond

Gerard van Westerloo, medewerker M, het maandblad van NRC Handelsblad, met 'De Kippenmoord'

Gerard van Westerloo heeft een uitvoerige reportage geschreven over het korte levenspad van het kuiken: van broedfabriek, via de slacht naar de supermarkt. Het is misschien vaker verteld, maar het is de verdienste van de journalist dat hij het opnieuw heeft willen vertellen: completer, gedetailleerder, indringender en origineler. Deze meester van de grote reportages, beheerst de technieken om de aandacht van de lezer vast te houden, ook op de meest weerzinwekkende momenten.

Het is een vondst om de kuikens een naam te geven. Anja, Tanja en Manja zijn de hoofdrolspeelsters in een film die spannend blijft, ook al weet je dat het slecht met ze zal aflopen. Van Westerloo toont een grote empathie met zijn onderwerp, inclusief de kippenboeren die hij met evenveel warmte beschrijft.

Winnaar Dag- en Weekbladen – Talent

Robert van de Griend, redacteur Vrij Nederland, met ‘Undercover op de illegalenboot’

Met zijn reportage heeft Robert van de Griend een antwoord gezocht op de vraag hoe humaan Nederland illegale vreemdelingen behandelt en in hoeverre hun veiligheid gewaarborgd is. Als beveiligder kon hij van binnenuit het leven op de detentieboot in Rotterdam beschrijven. Het levert een triest beeld op van een deel van de werkelijkheid waar velen de ogen liever voor sluiten. Van de Griends relaas is erg beeldend, niet in de laatste plaats omdat hij zijn eigen confrontatie met de realiteit van de illegalenboot goed onder woorden weet te brengen. Deze vorm van journalistiek stelt bijzondere eisen aan de verslaggever. Robert van de Griend blijkt daarin een talent.

Winnaar Radio & Televisie – Nieuws

Jikke Zijlstra en Martijn Bink, verslaggevers NOS Journaal, met fraude met diploma's

Zijlstra en Bink berichten over de mogelijkheid om via internet valse diploma's van onderwijsinstellingen te kopen. In het korte bestek van een Journaal-reportage brengen zij het hele verhaal trefzeker in beeld. Op het station van Eindhoven koopt de verslaggeefster een havo-diploma voor 300 euro, wat met een verborgen camera wordt vastgelegd. Vervolgens kost het de deskundigen enige moeite de vervalsing van echt te onderscheiden. In Nederland gelden immers geen normen waaraan een diploma moet voldoen en elke instelling doet het weer anders. Het is niet bekend hoe vaak fraude voorkomt. Een register van diploma's lijkt de oplossing. In de reportage reageert de minister van Onderwijs ten slotte geschokt op de primeur. Zo wordt in drie minuten en dertig seconden een compleet eigen verhaal, met goede afwisselingen in beeld en tekst, verteld.

Winnaar Radio & Televisie – Achtergrond

Judith Pennarts, verslaggever NOVA, met alcoholmisbruik bij kinderen

Nederlandse jongeren zijn koplopers in het gebruik van alcohol. De oorzaken en de gevolgen staan centraal in een reeks reportages waarin Pennarts zoveel mogelijk inzicht tracht te geven in de verschillende aspecten van dit onthutsende verschijnsel. Kinderen, ouders en andere deskundigen komen aan bod. Met een kleine camera zijn ook opnamen gemaakt op locaties waardoor een beeld ontstaat van de leefwereld van jonge alcoholgebruikers.

Dankzij deze reportages is het besef van de schaal waarop alcoholmisbruik op jonge leeftijd voorkomt, verder verspreid. De maakster is daarbij zeer zorgvuldig te werk gegaan. De professionele terughoudendheid en beheersing van het journalistieke ambacht versterken de indruk die deze serie op de kijker maakt.

Winnaar Radio & Televisie – Talent

Miranda Grit, verslaggever Netwerk (NCRV), met Amerika vijf jaar na 9/11

Als je een onderwerp dat al zoveel malen is behandeld zo verslaat als Miranda Grit, dan heb je echt talent! Het is niet alleen knap dat zij drie bijzondere mensen heeft gevonden die persoonlijk zijn geraakt door de aanslagen van 11 september, maar zij weet ook een diepere laag aan te boren die veel zegt over de Amerikaanse volksaard. Daarbij laat zij treffend zien dat er grote verdeeldheid bestaat over de oorlog tegen terreur.

De reportage is mooi gefilmd. Grit is zelf niet in beeld en toch nadrukkelijk aanwezig door haar persoonlijke benadering onder andere in de gesprekken die zij voert.

Eervolle vermelding Radio

Yvonne Scholten, freelance medewerkster VPRO-radio De Ochtenden, met Genua – Het vergeten proces

De jury vindt dat het medium radio een aparte Tegel verdient. De beoordelingscriteria voor radio en televisie vallen niet helemaal samen, waardoor radiomakers onverdiend aan het kortste eind kunnen trekken. In afwachting van een eigen prijs wil de jury daarom dit jaar graag haar waardering uitspreken voor radiomaakster Yvonne Scholten.

Yvonne Scholten heeft met 'Genua - Het vergeten proces' een bijzonder radioverslag gemaakt van de eerste dag van het proces tegen de demonstranten bij de G8 in Genua. Yvonne Scholten laat horen hoe je een verhaal voor de radio boeiend kunt maken: met fragmenten uit het proces, interviews met getuigen, nagespeelde scènes en informatieve voice overs slaagt zij erin het belang van dit proces, dat als nieuwsfeit niet erg in de aandacht stond, duidelijk te maken.

Eervolle vermelding Televisie

Chris Kijne, medewerker VPRO, met zijn lange interviews voor Tegenlicht

Chris Kijne komt lof toe voor de voor Tegenlicht gemaakte lange interviews met professor Francis Fukuyama en John le Carré, omdat hij 'het goede gesprek' met veel doorzettingsvermogen uit de hobbyhoek van HollandDoc heeft gehaald en naar het open net heeft weten te halen.

Winnaar Multimedia – Nieuws

www.kieskompas.nl

Dagblad Trouw heeft, in samenwerking met de Vrije Universiteit, met Kieskompas een alternatief voor de populaire Stemwijzer gelanceerd. Kieskompas onderscheidt zich van de Stemwijzer omdat het geen stemadvies geeft, maar burgers in de gelegenheid stelt hun positie in het politieke landschap te bepalen aan de hand van stellingen over thema's.

De site werd vier weken voor de verkiezingen gelanceerd en bleek een instant succes met 3 miljoen bezoekers en 1,7 miljoen positiebepalingen. De vergaarde data werden geanalyseerd en vormden de basis voor een reeks artikelen in Trouw over de verwachtingen ten aanzien van het kiezersgedrag. De nadruk lag nu eens niet op de politieke ratrace, maar op het inzichtelijk maken van de politieke positie van de burger.

Kieskompas dient een publiek belang en had grote impact voorafgaand aan de verkiezingen. De site heeft interactiviteit als uitgangspunt en biedt substantiële informatie op verschillende niveaus. De gegenereerde data leverden bovendien de grondstof voor interessante berichten en analyses in de krant; een boeiende interactie tussen media. Kieskompas kan een permanent instrument worden voor burgers die hun politieke voorkeur inhoudelijk willen toetsen.

Winnaar Multimedia – Achtergrond

www.denieuwereporter.nl

De Nieuwe Reporter is een onafhankelijke groepsweblog over journalistiek, technologie, nieuwe media en de publieke sfeer. De nadruk ligt op discussie over en onderzoek naar de invloed van nieuwe media en bredere sociaal-culturele ontwikkelingen in de journalistiek.

De site levert een sterke impuls aan het debat over de rol van de journalistiek in een veranderend medialandschap en dat is een publiek belang. Inhoudelijk gesproken is de site na een nogal wisselend begin, van een hoog niveau. Formeel wordt er goed gebruik gemaakt van de gelaagdheid in informatie. Wat betreft toegankelijkheid meent de jury dat de omgeving wat meer zou kunnen uitnodigen tot debat.

De Nieuwe Reporter is in een jaar tijd verplichte kost geworden voor journalisten en alle anderen die belang stellen in nieuwe ontwikkelingen op mediagebied. Ook omdat de jury vond dat er bij de andere inzendingen nog te weinig gebruik gemaakt wordt van crossmediatoepassingen en omdat er discussie nodig is over de normen voor journalistiek in de nieuwe media past dit uitstekend bij de doelstelling van De Tegel: versterking van de kwaliteit van de journalistiek.

Eervolle vermelding Multimedia – Talent

Christiaan Drent, videoverslaggever de Volkskrant, met ‘Wachtdijst voor de snijzaal’

Wat het multimediale talent betreft, beperkt de jury zich tot een eervolle vermelding. Christiaan Drent lijkt een voorbeeld van een nieuwe generatie journalisten voor wie multimediale verslaglegging al gewoon is: hij produceert, filmt en monteert zelf zijn beeldverhalen. In zijn bijdrage ‘Wachtdijst voor de snijzaal’ over mensen die hun lichaam ter beschikking willen stellen van de wetenschap, interviewde hij terminale patiënten en maakte hij opnamen bij het snijpracticum.

Met deze vermelding wil de jury ook waardering uitdrukken voor de brede multimediale inzet van de Volkskrant.

Bijlage 2 Doelstelling, initiatiefnemers en juryleden De Tegel

Doelstelling De Tegel

Omwille van de kwaliteit van de journalistiek hebben de Nederlandse media de krachten gebundeld voor het lanceren van de Jaarprijzen voor de Journalistiek: De Tegel.

Deze prijs, die de belangrijkste functies van de journalistiek onderstreept en aanstormend talent aanmoedigt, zal met ingang van het voorjaar 2007 jaarlijks worden uitgereikt. Als bijzonder eerbetoon aan de makers van de beste journalistieke publicaties en producties binnen de mediatypes dag- en weekbladen, radio en televisie en multimedia in de categorieën nieuws, achtergrond en talent. De naam De Tegel is ontleend aan het bekende boek 'Tegels Lichten' (1972) van Henk Hofland.

Met de komst van De Tegel gaan de Prijs voor de Dagbladjournalistiek van de NDP en de aanmoedigingsprijzen voor journalistiek talent van het Genootschap van Hoofdredacteuren – De Gouden Pen en Gouden Tape – op in deze nieuwe Jaarprijzen voor de Journalistiek.

Initiatiefnemers De Tegel

Geestelijk vader van De Tegel is Frits van Exter, voormalig hoofdredacteur dagblad Trouw. Initiatiefnemers zijn het Nederlands Genootschap van hoofdredacteuren, De Nederlandse Dagbladpers, de Nederlandse Vereniging van Journalisten, NOS en RTL Nederland, verenigd in de Stichting Jaarprijzen voor de Journalistiek.

Eindjury De Tegel 2006

- Felix Rottenberg (juryvoorzitter), columnist, programmamaker en oud-voorzitter PvdA
- Lars Andersson (voorzitter vakjury Radio & Televisie), voormalig hoofdredacteur NOS Actueel en oud-eindredacteur NOS Journaal
- Johan Olde Kalter, voormalig lid Raad van Bestuur Telegraaf Media Groep en oud-hoofdredacteur De Telegraaf, tegenwoordig o.a. bestuurslid Stichting Raad voor de Journalistiek
- Vincent Everts (voorzitter vakjury Multimedia), voormalig directeur innovatiecentrum Media Plaza, tegenwoordig o.a. ondernemer, 'internetevangelist' en trendwatcher
- Theo Bouwman, was tot 1 juni 2006 voorzitter van de Raad van Bestuur van PCM Uitgevers, tegenwoordig o.a. voorzitter van de Stichting Raad voor de Journalistiek
- Maria Henneman, voormalig hoofdredacteur Netwerk en verslaggever en presentator NOS Journaal, tegenwoordig zelfstandig adviseur, trainer, coach en moderator
- Mariëtte Wolf, was tot april 2002 directeur van het Persmuseum, vanaf september 2003 bereidt zij - als gastonderzoeker aan de afdeling Mediastudies van de UvA - een publicatie voor over de journalistieke geschiedenis van De Telegraaf

Vakjury Dag- en Weekbladen

- Bert Vuijsje (voorzitter)
- Johan Olde Kalter
- Sytze van der Zee

Vakjury Radio & Televisie

- Lars Andersson (voorzitter)
- Natascha Kuit
- Piet van Tellingen

Vakjury Multimedia

- Vincent Everts (voorzitter)
- Irene Costera Meijer
- Marleen Stikker